

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 2.3 Философия на Нов български университет

1. Хронология на процедурата:

Процедурата за програмна акредитация на **професионално направление 2.3 Философия в НБУ** е открита на заседание на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства на 28.11.2018 г. (Протокол № 14) по искане на висшето училище (вх. № 915/15.11.2018 г.). Експертната група (ЕГ) и наблюдаващият процедурата са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 21.02.2019 г. (Протокол №4) - Проф. д-р Димитър Цацов, ВТУ „Св. св. Кирил и Методи“ – ръководител на ЕГ

Проф. д-р Даниела Сотирова, ТУ София – член на ЕГ

Доц. д-р Доротея Ангелова, ИИОЗ, БАН – член на ЕГ

Марина Маринова, студент в СУ ”Св. Климент Охридски”, Философски факултет – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПК: доц. д-р Татяна Батулева-Кънчева, ИИОЗ, БАН.

Посещението на ЕГ в оценяваната институция е осъществено в периода 15.05-17.05.2019 г.

На заседание, проведено на 05.06.2019 г. (Протокол № 9), на основание чл. 88 а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група.

Експертната група (ЕГ) в изпълнение на решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол № 14, 28.11.2018 г.), съгласно чл. 33 и чл. 34 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) Критерии за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4/, посети Департамент „Философия и социология” на НБУ в периода 15. 05-17. 05. 2019 г. и проведе срещи с ръководството на висшето училище (ВУ), с преподаватели, студенти, административен състав и потребители на кадри. Групата се запозна с учебните планове и програми, с условията на обучение.

При предходната акредитация на професионално направление 2.3. Философия в НБУ Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства при НАОА дава следните 3 препоръки:

Препоръка 1. Да се открият нови асистентски места, предвид значителния превес на хабилитираните преподаватели в професионалното направление ЕГ установи, че неизпълнението на тази препоръка е продиктувано от обективните причини – през последните години се наблюдава спад на броя на студентите, което не налага обявяването на нови асистентски места.

Препоръка 2. Да се осигури втори работен кабинет на Департамента ПКХНИ установи, че двама членове на департамента (проф. Христо Тодоров и доц. Ясен Захариев) вече ползват отделни офиси.

Препоръка 3. Да се повиши публикационната дейност на студентите ЕГ установи, че препоръката е изпълнена в значителна степен, защото през

2014 г. е създадено електронно списание „Език и публичност“ и в излезлите 5 броя вече има 15 студентски статии.

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4/:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група Постоянната комисия направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“

НБУ организира обучение в ПН Философия в ОКС „бакалавър“ в програми „Философия“, „Философия (на английски език) и в ОКС „магистър“ в програми: „Език и публичност. Философски и социологически подходи“. Дистанционната форма на обучение в ОКС „Бакалавър“ в ПН Философия е в пълно съответствие с мисията, образователната философия, целите и задачите на ВУ.

Цялостната дейност в бакалавърските и магистърските програми е съгласувана с институционалната система за качество (СУК е приета от Академичен съвет на НБУ на 27.10. 2015 г., а допълнена през 29.11.2016 г.). В НБУ действа система за оценка на дейността на департаментите и центровете; в края на всеки семестър се провеждат анкети сред студентите за качеството на преподаването; налице е действащ стандарт, регламентиращ образователните процедури и основните дейности на преподавателите.

Констатации за изпълнение на критерий 1.2. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „Управление на качеството на образованието“

В департамент „Философия и социология“ на НБУ функционира Програмен съвет, регламентиращ свързаните с отделните програми дейности. За всички тях (бакалавърска програма „Философия“, редовно обучение; магистърска програма „Език и публичност“; Философски и социологически подходи“, редовна форма на обучение) ПКХНИ констатира повишаване на качеството на програмите за периода 2013-2019 г. В НБУ действат публично оповестени етични правила, чието съблюдаване се контролира от Етична комисия с председател проф. Христо Тодоров. Не са констатирани случаи на корупция, дискриминация и нарушаване на академичната етика в ПН.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/: „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

Обучението в НБУ е структурирано чрез разписани и доказали ефективността си процедури за разработване, наблюдение и обновяване на учебната документация. Това е валидно и за департамент „Философия и социология“,

като цяло, и за двете образователни степени на ПН «Философия», в частност, чиято документация свидетелства за спазване на методологията, изискваща единство на учебна програма, учебен план и паспорти на включените в програмата задължителни и избираеми курсове. Програмите във „Философия“ (редовно обучение), МП „Език и публичност. Философски и социологически подходи“ (редовно обучение) и „Философия на английски език“ напълно съответстват на изискванията на кредитната система и периодично се актуализират на основата на информацията, получена от потребителите на кадри. В тях е заложена визията за необходимост от практическа насоченост на обучението и съвместимост на програмите с учебни програми на други ВУ в България и Европейския съюз, както и възможности за професионална мобилност на вече завършилите студенти.

На основата на анализ на предоставените в доклада на ЕГ данни ПКХНИ обоснова извода за необходимост от промяна в структурата на учебния план с цел получаване на педагогическа правоспособност от завършилите студенти.

ДИСТАНЦИОННА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ (ДФО)

Раздел II. Критерии за оценяване на ДФОС в акредитирано професионално направление 2.3. Философия в съответствие с чл. 85, ал. 1, т.1. от ЗВО и чл. 2. от Наредбата за държавните изисквания за организиране на ДФО във ВУ

НБУ извършва обучение по ДФОС, като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни. БП „Философия“ ДФО и БП „Философия (на английски език)“ ДФО заедно с останалите програми следват общите за университета изисквания. Налице е пълно съответствие между редовна и дистанционна форма на обучение по философия. Приемането и промените в програмите по философия в ДФО се изготвят според нормативните актове на НБУ като Наредбата за учебния процес в НБУ, Стандарта за учебни програми, Стандарта за електронно обучение и Стандарта за дистанционно обучение.

ПКХНИ констатира, че в НБУ съществува алгоритъм от правила и дейности, насочени към стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение в ДФОС: система за контрол и прозрачност на процедурите за проверка и оценка на знанията на студентите чрез ефективно приложение на електронната платформа Мудъл НБУ в програмите ДФО, както и на специализирания софтуер ПлагСкан, който проверява за наличие на некоректно заимстване. В паспортите на всички курсове и в курсовете в БП „Философия“ ДФО, БП „Философия (на английски език)“ ДФО има информация относно оценъчната процедура за завършване на курса.

За мотивиране на студентите в значителна степен допринася и ефективната система за персонална поддръжка на студентите в ДФО чрез университетска комуникационна инфраструктура. За ДФОС се предлагат учебни материали и ресурси, библиотечни и информационни източници и учебни дейности, представени по подходящ и разбираем начин в електронен и конвенционален формат. В паспорта на всеки аудиторен и тренинг курс към БП „Философия“ ДФО, БП „Философия (на английски език)“ ДФО са ясно разписани анотацията и целите на курса, придобитите компетенции, библиография и тематичен план. В

библиотеката на НБУ новопостъпилите библиотечни единици през последните пет години са 27927, като общо в библиотечния фонд на НБУ има 146 672 документа на хартиен и електронен носител. За нуждите на обучението в БП „Философия“ ДФО, БП „Философия (на английски език)“ ДФО библиотеката притежава 22418 тома литература: абонамент за периодични издания на руски, английски, немски и френски език и достъп до лицензирани бази данни.

Учебният график (за провеждането на консултациите и изпитите) се подготвя предварително и се обявява на страницата на Мудъл НБУ. Тази информация е налична и в Интегрираната информационна система, а оттам и в системите Е-студент и Е-преподавател. Програмите в ДФО на департамент „Философия и социология“ се актуализират и обновяват, за да отговорят на тенденциите в развитието на философската наука, а при обновяването им стриктно се спазват изискванията на нормативната база на НБУ и действащото законодателство в България; наред с това, те са синхронизирани с добрите практики, утвърдени от водещи университети в Европа и САЩ в съответните области на философията.

ПКХНИ констатира, че НБУ разполага с качествена инфраструктура за предлагане на ДФО. Техническата и комуникационната инфраструктура за ДФО следва изискванията, поставени в Наредбата за държавните изисквания за организиране на ДФО във ВУ, както и на Стандарта за качеството в НБУ, Наредбата за учебния процес в НБУ, Стандарта за обучение в електронен курс и Стандарта за дистанционно обучение. Програмите с ДФО в направление 2.3. БП „Философия“ ДФО, БП „Философия (на английски език)“ ДФО изпълняват критериите по Раздел II от настоящия доклад и се провеждат в съответствие с чл.85, ал. 1, т.1. от ЗВО и чл. 2. от Наредбата за държавните изисквания за организиране на ДФО във ВУ. БП „Философия“ ДФО, БП „Философия (на английски език)“ ДФО са обезпечени на 100% с необходимите учебни материали и ресурси и са съобразени с провеждането на дистанционното обучение. Съществува пълна съпоставимост между програмите в редовна и дистанционна форма на обучение в направление 2.3. Философия, като при организирането и провеждането на програмите ДФО се отчитат особеностите на учебния процес и активната онлайн комуникация със студентите.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/: „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Обучението в НБУ се отличава с подчертана ориентация към студента и неговите образователни потребности. За това допринасят редица конкретни практики като: по-висок процент на избираемост на курсовете; насърчаване на самостоятелната работа на студентите; повече възможности за мобилност в други програми с хуманитарна и социална насоченост (т.нар. „minor програми“). Качеството на образователния процес в департамент „Философия и социология“ се гарантира от серия ефективно действащи правила: текущ мониторинг и периодичен анализ на резултатите от обучението и степента на удовлетвореност; обратна връзка, достъпност и диалог със студентите; актуализирана платформа Moodle; 13 курса по общообразователни дисциплини; достъп до най-модерна материално-техническа и информационна база; публично оповестена многокомпонентна система за оценяване; открити

пространства за извънучебна комуникация и културни прояви; организиране на пътуващи семинари (4 на брой), които възпитават умения за екипна работа. Тези обстоятелства са гаранция за реална мотивация на студентите. Налице е и ефективен алгоритъм, изграден на основата на стъпаловидна система, обезпечаваща правилата за разглеждане на жалби в случай на нарушаване на академичните правила на поведение. ПКХНИ препоръчва администрацията на университета да подпомогнат департамента в насочване на младите хора към хуманитаристиката и конкретно към философията.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със стандарт 4 от ESG - част 1 /1-10/: „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

В департамент „Философия и социология“ на НБУ се провежда политика на прозрачност и системно оповестяване на документацията, очертаваща „жизнения цикъл“ на студента. Има и работеща организация за привличане на студенти – български и чуждестранни, както и “процедура за признаване на придобита в чужбина степен на висше образование и периоди на обучение в чуждестранни ВУ”. Създадени са оптимални условия за мобилност на студентите: свидетелство за това са сключените 243 договора за обмен на студенти и преподаватели, като за департамент „Философия и социология” договорите са 4 договора: с Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt, Georg-August-Universität Göttingen, University of Bucharest, Galatasaray University. В периода от 2013-2018 г. в департамента е осъществен студентски обмен по договори по програма Erasmus и програма Erasmus+ на 3 студента, в това число и на 1 в Instituto Politecnico de Santarem. доклади в научни форуми. Регулярно се провеждат департаментни, междудепартаментни и общоуниверситетски семинари и международни конференции, които са реален стимул за научно-изследователската работа на студентите. ПКХНИ констатира, че така е изпълнена препоръката за повишена публикационна дейност на студентите: за това допринася и създаденото през 2014 г. е-списание „Език и публичност“ (<http://sophy.nbu.bg/>), в което са публикувани 15 студентски статии.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

ПКХНИ установи, че в НБУ е налице цялостна стратегия за подбор на качествен академичен състав, която е изградена в съответствие с нормативните изисквания на ЗРАСРБ и правилника на НБУ. За това свидетелстват следните данни, описващи кариерното развитие на академичния състав конкретно в ПН “Философия” в департамент „Философия и социология“: преподавателски екип (10 души) на ОТД; относителен дял на хабилитирани преподаватели – 73% (като 40% са хабилитирани по философия); повече от половината от аудиторните и практическите занятия се водят от преподаватели на ОТД; всички притежават ОНС „доктор”, а 2 – НС “доктор на науките”. За стимулиране качеството на обучение допринася наличието на два вида атестиране – за допълнителна

заетост и дългосрочно атестиране; не по-малко значение има и осъществяваната в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество академична мобилност. За акредитационния период има известно обновяване на преподавателския състав, но той не е увеличен с откриване на ново асистентско място (съгласно препоръката от предходната програмна акредитация на ПН), като причините за това са обективни.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 1 /1-10/: „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

ПКХНИ установи постоянно поддържано високо ниво на научно-изследователската дейност на академичния състав в департамента и оптимални условия за разгръщане на творческите изяви на студентите. За това допринасят въвеждането на задължителен годишен публикационен норматив в зависимост от заеманата академична позиция, както и наличието на оптимални условия за участие в международни проекти. Свидетелство за ефективността на положените усилия е броят на научните публикации през периода 2013-2017 г.: те са 232 (от тях 107 студии, статии и съобщения в реферирани издания; 6 студии и статии в издания с импакт фактор, 14 монографии, 105 публикации в други издания; 9 учебника и учебни помагала), като установените за същия период цитирания на публикации на преподаватели са 694. Необходимо е обаче да се повиши броят на публикациите на преподавателите в чужбина и в индексирани в международни бази данни научни списания.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/: „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава“

НБУ разполага с изключително богата материално-техническа и информационна база, осигуряваща плодотворна работа на преподавателите и превъзходни условия за обучение и творческо развитие на студентите. Условията за дистанционно обучение също са перфектни във всяко отношение. Безспорен акцент е библиотеката на университета, която предлага достъп до компютри, принтери и компютърна периферия (262 броя читателски места и 97 компютъризирани читателски места). Налице е внушителен брой печатни и периодични издания (НБУ има абонамент за 285 такива), електронни книги и материали, осигурен е и достъп до редица съвременни и актуални онлайн бази данни с различни функции, като например *Alexander Street*, *Britannica Image Quest*, *Cambridge Journals Online*, *Jstor*, *ProQuest* и други. Наред с това във ВУ са налице всички условия за разнообразни художествено-творчески и спортни изяви за студентите от всички департаменти.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1. в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите имат изградена организация за

управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“

В НБУ като цяло и департамент «Философия и социология» в частност действа перфектно изградена, ефективна система за управление на информацията, която е свързана с разнообразни аспекти на обучението в ПН (периодично обсъждане и публично оповестяване на профила и успеха на студентите; качеството на учебните програми и ефективността на резултатите). Тя включва и връзка с алумни и проследяване на реализацията на завършилите студенти, споделяне на опит и менторство от тяхна страна спрямо настоящите студенти. Департамент „Философия и социология“ на НБУ поддържа електронна база от специализирани научни списания и публикации, които са достъпни за преподаватели и студенти чрез сайта на библиотеката на НБУ (включително и в условия на отдалечен достъп), както и непрестанно актуализирани масиви за световните достижения в ПН.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

ПКХНИ констатира, че в НБУ се поддържа оптимално действаща система, осигуряваща обективна, навременна и напълно достъпна информация по всички дейности, свързани с обучението и «жизнения цикъл» на студентите. Тази констатация е напълно валидна и за департамент „Философия и социология“. Осигурен е непрестанен информационен ресурс за образователната, научноизследователската и художествено-творческа дейност в ПН (за това допринасят структури като „Вътрешни комуникации“ и „Външни комуникации“, „Център за кариерно развитие и обучителни ресурси“, съдействащ за ориентацията на студентите относно избора и развитието им; сайта на университета и страницата на департамент „Философия и социология“). Информацията включва и възможностите за мобилност: чрез Фонд за стратегическо развитие и Фонд „Учебни програми“ към НБУ; по линия на „Пътуващ семинар“ за студентите и чрез кандидатстване пред „Фонд за стратегическо развитие“ към НБУ за преподавателите.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1. в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“

В НБУ и в департамент «Философия и социология» е налице действена система за периодично актуализиране на учебните програми в съответствие с актуалния контекст и насоки в областта на хуманитарните науки, от една страна, и новите технологии, обезпечаващи съвременен равнище на преподаване на философските дисциплини, от друга. Съществува система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес, която е регламентирана детайлно в един основен нормативен документ („Система за управление на качеството“).

Анализът, осъществен от ПКХНИ показва, че учебните програми към БП

„Философия“ (редовна форма на обучение) и МП „Език и публичност. Философски и социологически подходи“ (редовна форма на обучение) редовно се актуализират. Извършва се и регулярен мониторинг на успеваемостта на студентите и действията, предприети за повишаването ѝ: тези усилия се оценяват и от самите студенти — за това свидетелстват и резултатите от системно провежданото анкетиране, традиционно показващи висока степен на удовлетвореност.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1. в съответствие със стандарт 10 от ESG - част 1 /1-10/: „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“

Самооценката за дейността на учебните програми в департамент „Философия и социология“ се осъществява на две нива – първо, чрез ежегодна оценка от страна на Програмния и Департаментен съвет и второ, чрез контрол на качеството на програмите от страна на Комисията по качество. Външната оценка на ПН, в т.ч. и на ПН „Философия“, се провежда от НАОА. Анализът на ПКХНИ показва, че обучението и научно-изследователската дейност по философия в департамент „Философия и социология“ към НБУ се развива в условия на конкурентност и диалог с други ВУ в страната. Учебните програми са структурирани по специфичен начин (БП по философия през първите две години обхваща общо образование, а през третата и четвъртата година обучението се преминава в специализирани курсове и извънаудиторни учебни форми). Такава организация на учебния процес придава специфика на програмата и я прави различна от философските програми в другите ВУ. ПКХНИ констатира, че драстичният спад на приема на студенти в ПН не е свързан с качеството на провежданите образователни дейности.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, проведено на **10.07.2019г. (Протокол № 11)**, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти“, Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 2.3 Философия от област на висше образование 2.Хуманитарни науки в Нов български университет, на основание обща оценка: 6.90 (шест цяло и деветдесет стотни).

за ОКС “бакалавър”

1. **Философия** - редовна форма на обучение;
2. **Философия (на английски език)** - редовна форма на обучение;

за ОКС “бакалавър”

3. **Философия** - дистанционна форма на обучение;
4. **Философия (на английски език)** - дистанционна форма на обучение;

за ОКС „магистър“

5. **Език и публичност. Философски и социологически подходи - редовна форма на обучение.**

2. Срокът на валидност на акредитацията е ЧЕТИРИ години съгласно чл. 79, ал. 4 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 2.3 Философия от област на висше образование 2.Хуманитарни науки на Нов български университет, на основание обща оценка, както следва:

за ОКС „бакалавър“ 60 студенти.

За ОКС „магистър“ 20 студенти.

Общо за професионалното направление студенти 80

Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства формулира следните **препоръки**:

1. Да се организира обучението така, че завършващите философия бакалаври и магистри да получават педагогическа правоспособност.

Срок: Постоянен.

2. Информацията за курсовете от бакалавърската програма „Философия“ (редовна форма на обучение) на английски език да се конкретизира и визуализира.

Срок: Постоянен.

3. Да се повиши броят на публикациите на преподавателите в международни издания.

Срок: Постоянен.

4. На уеб страницата на департамент „Философия и социология“ да се публикуват подробни данни за всички предлагани курсове по ОКС.

Срок: Постоянен.

Председател на ПКХНИ:

(проф. дфн Анна-Мария Тотоманова)